

8.3. Lapse võimalikud väljavaated tulevikuks

Varasemalt kirjeldatud lapse tervist ja arengut mõjutavate raskuste hindamise etapp tõi esile valdkonnad, milles ilmneb lapse ja pere abivajadus. Käesolevas etapis on vajalik keskenduda sellele, kuidas erinevad valdkonnad teineteist mõjutavad ja missugused sellest tulenevad protsessid avaldavad mõju lapse praegusele olukorrale. Taoline süstemaatiline analüüs võimaldab meil luua teadmise lapse võimalikust tuleviku väljavaatest, kui praegune olukord jätkub.

Lapse arenguvajadusi võivad mõjutada nii lineaarsed kui ringikujulised protsessid. Lineaarne protsess tähendab, et kaks tegurit mõjutavad teineteist otseselt ehk muutus ühes teguris toob kaasa muutuse teises teguris, kuid mitte kolmandas teguris. Näiteks Peeter ei käi koolis, sest ta murdis näpuluu. Näpuluu murdumine on põhjus, miks Peeter koolis ei käi.¹⁷

Ringikujulised protsessid on korduvad ehk üks tegur mõjutab teist ning teine tegur omakorda esimest tegurit ja kolmandat tegurit. Sel juhul käib protsess pidevalt ringiratast ning tekib jada. Näiteks Mari ei täida koolikohustust. Mari emal on depressioon ja soovib, et Mari oleks temaga koos kodus. Kodus olemisega näeb Mari oma koolikaaslast vähem ning tekivad puudulikud hinded. Maril kaob soov koolis ära.¹⁶ Oluline on meeles pidada, et nii ringikujulised kui lineaarsed protsessid võivad olla ühe valdkonna sees (näiteks ainult vanemluse valdkonnas) või hõlmata enda alla mitu erinevat valdkonda (näiteks pere ja keskkonna tegurid mõjutavad vanemlust). Seejuures on kõige olulisem keskenduda lapse arenguvajadustele ning protsessidele ja muustritele, mis mõjutavad lapse tervist ja arengut.

Teadmised erinevate valdkondade vahel toimuvatest protsessidest ning nende omavahelistest seostest võimaldavad meil analüüsida lapse ja tema pere toimetulekut olukorras, kus ei rakendata vajaminevaid toetavaid abimeetmeid või kui abimeetmed ei ole olnud tulemuslikud. Taolise süstemaatilise analüüsi tegemiseks on vajalik käsitleda lapse praegust tervislikku seisundit ja hetkeolukorda. Lisaks on vaja esile tuua võimalikud sündmused varasemast pere ajaloost, mis võivad avaldada mõju lapse abivajadusele. Varasemale ajaloole lisaks on vajalik hinnata millised on viimatised sündmused, mis on võinud avaldada mõju lapse praegusele olukorrale.

Eelnevale toetudes on võimalik luua hüpoteese sellest, mis juhtub lapsega siis, kui vajaminevad muutused aset ei leia ja praegune olukord jääb samaks.¹⁸

¹⁷ Bentovim, A., Cox, A., Bingley Miller, L., Pizzey, S. and Tapp, S. (2014) The Safeguarding Children Assessment and Analysis Framework. York: Child and Family Training.

¹⁶ Bentovim, A., Cox, A., Bingley Miller, L., Pizzey, S. and Tapp, S. (2014) The Safeguarding Children Assessment and Analysis Framework. York: Child and Family Training.

¹⁸ Bentovim, A., Cox, A., Bingley Miller, L., Pizzey, S. and Tapp, S. (2014) The Safeguarding Children Assessment and Analysis Framework. York: Child and Family Training.